

QUESTIONVM SVPER LEVITICVM

Gripes de populo suo. Non de populo suo principes, sed de populo suo fornicentur. Eos quippe principes vult hic intelligi, qui pro dijs colebantur: sicut Apostolus dicit, Secundum principem potestatis aeris: Et in Euangelio dominus, Nunc princeps huius mundi missus est foras: Et, Ecce venit princeps mundi huius, & in me nihil mueniet.

LXXIII. **Leuit. 20.** Homo quicumque adulterauerit uxorem viri, aut quicumque adulterauerit uxorem proximi sui, morte moriantur: pluraliter dixit, morte moriantur: hoc est qui adulterauerit & quæ adulterata est. Hic aliquid distare voluit inter quilibet virum & proximum: quanuis multis locis proximum pro omni homine ponat. Sed quæ est ista locutio, vt cum iam dixisset de viro, hoc idem repetierit de proximo, cum sit consequens, vt multo magis ab uxore proximi abstinendum sit, si ab uxore cuiuslibet viri abstinendum est? Nam si prius de proximo dixisset, ne putaret uxore licere adulterare non proximi, addendum fuisset de quolibet viro. Nunc vero si quod minus est, non licet: quanto minus licet quod maius malum est? Nam si non licet adulterare uxorem cuiuslibet viri, quanto magis proximi? An forte ista repetitio tanquam exponit quid prius dictum sit: vt ideo intelligat homo quantum malum sit adulterare uxorem viri, quia si hoc fecerit, uxorem proximi adulterat? Proximus est enim omnis homo homini.

LXXIII. **LXXV.** Et mulier quæ accesserit ad omne pecus, ascendi ab eo, interficietis mulierem & pecus: morte moriantur, rei sunt. Quæritur quomodo sit reum pecus, cum sit irrationale, nec vlllo modo legis capax. An quemadmodum transferuntur verba modo locutionis quæ Græce appellatur metaphora, ab animali ad inanimale: sicut dicitur improbus æstus, vel iratum mare, ita & hic translatum est à rationali ad irrationale? Nam pecora inde credendum est iusta interfici, quia tali flagitio cõtaminata, indignam reficiant facti memoriam.

LXXV. Quicumque acciperit fororem suam ex patre suo, aut ex matre sua, & viderit turpitudinem eius, improprium est: exterminabuntur in conspectu generis sui. Turpitudinem fororis suæ reuelauit, peccatum suum accipient. Quid ait in hoc loco, viderit, nisi concubendo cognouerit: sicut in lege dicitur, Cognouit uxorem suam: pro eo quod est, mixtus est ei. Et quid ait, peccatum suum accipient, cum de pœna eorum loqueretur, nisi quia & ipsam pœnâ peccati, peccatum voluit appellare?

LXXVI. Quicumque dormierit cum cognata sua, turpitudinem cognationis suæ reuelauit: sine filijs morientur. Quæritur quousque sit intelligenda ista cognatio, cum ex lógo gradu liceat vtique accipere uxore, semperque licuerit. Sed intelligendum est ex his gradibus quos prohibuit non licere, & secundum ipsos dictum, Quicumque dormierit cū cognata sua, vbi & aliqua non cõmemorata intelligenda dimisit: sicut fororem de vtroque parète, sicut uxorem fratris matris, id est auunculi. Nam de uxore patris primū prohibuit: quanuis hæc non cognatio, sed affinitas perhibetur. Sed quid est, Sine filijs morietur: cum filij ex huiusmodi coniunctionibus & ante nati sint, hodieque nascantur? An hoc intelligendum est lege dei constitutum, vt quicumque ex eis nati fuerint, non deputentur filij: id est, nullo parentibus iure succedat? Et nõ execrabiles facietis & animas in pecoribus & in volucribus & in omnibus serpentibus terræ, quæ ego segregavi vobis in immunditiam. Videtur hic significare non hæc natura immunda esse, sed aliquo sacramenti signo, quandoquidem dicit, Quæ ego segregavi vobis in immunditiam: tanquam immunda eis non essent, si eis segregata non essent.

LXXVII. Et vir aut mulier, si forte fuerit illi ventri loquus, aut incantator, morte moriantur ambo: lapidibus lapidabitur eos, rei sunt. Vtrum vir & mulier, an vir & ventri lo-

quus, aut mulier & ventri loquus siue incantator. Sed hoc magis, & qui habet, & quæ habet. Mulierem fornicariam & prophanam non accipient, & mulierem eiectam à viro suo, quoniam sanctus est dominus deo suo. Superius nõ accipient, dixerat: nunc autem, quoniam sanctus est, nõ quoniam sancti sunt: de pluribus qui vno sunt tempore sacerdotibus, loquebatur, sed de vnoquoque eorum dixit, quoniam sanctus est: locutione qua solet vti scriptura. Nam vnum illum summum postea commemorat, qui intrabat sancta sanctorum. Nam & pluraliter cõclufit, dicens, Et sanctificabis eum, dona domini dei vestri iste offeret, sanctus est: quoniam sanctus & ego dominus qui sanctifico eos. Quantum autem pertinet ad dona, quoniam dixit, Dona domini dei vestri ipse offeret: non solum summus ille offerebat, sed etiam secundi sacerdotes. Ac per hoc quod ait, Mulierem fornicariã & prophanam & eiectam à viro suo non accipient: hoc & secundi sacerdotes prohibiti sunt: nam & de summo postea dicit, qui etiam non nisi virginem accipere iustus est.

LXXIX. Et sacerdos magnus coram fratribus suis: id est, qui inter fratres suos magnus est, ille scilicet vnus magnus sacerdos, cui fulsum est super caput ex oleo Christo. Ipsum oleum appellat scriptura Christum.

LXXX. Et consummatus manus induere vestimenta: illa vtiq; quæ in veste sacerdotali operosissime describuntur.

LXXXI. Caput non reteget cidari, & vestimenta sua non scindet, & super omnem animam mortuam nõ introibit. Intelligitur ea quæ supra dixit in luctu facere eum prohibitum, id est, caput nudare cidari, & vestimeta scindere. Vestimeta enim scindere lugentium erat antiquorum: sicut de Iob scriptum est, cum ei filij eius ruina nunciarentur oppressi. Nudare autem caput cidari propterea lugentis esse positum, quia detractio est ornamenti. Quod vero ait, Super omnem animam mortuam nõ introibit: quomodo dicat animam mortuam corpus mortuum, difficile est intelligere: & tamen scripturarum est vtitate locutio, quæ nobis inuisitabilissima est. Nomen ergo retriçis suæ etiam corpus accepit anima desinitum, quoniam reddedum illi est in resurrectione: sicut ædificium quod appellatur Ecclesia, etiam cum inde Ecclesia exiret, qui homines sunt, nihilominus Ecclesia dicitur. Sed cum corpus non accipiat anime nomen in homine viuente, quomodo tunc vocetur anima, cui caruerit anima, mirum est. Porro si animam mortuam intellexerimus à corpore separatam: vt ipsam separationem mortem dixisse videatur, id est, vt anima mortua sit dirempta à corpore, non natura sua perdit. Non enim & cum dicimur mortui peccato, natura dicimur interisse, sed quod iam peccato non vtimur: vt sic intelligatur anima mortua, id est, corpori mortua, quod vt eo desierit, cū in sua natura viuat: quomodo potest quisquam intrare super animam mortuam, quod sacerdos iste prohibetur, cū quisquis intrat, super mortuum corpus intret, non super animam quæ discessit à corpore. An ipsam vitam temporalem animæ vocabulo appellauit, quæ vtiq; mortua est in defuncto corpore, anima illa emigrante, quæ mori non potest? Non quod ipsa vita anima fuerit, sed quod per animæ præsentiam, qua subsistebat, nomen eius accepit: sicut distinximus, cum de sanguine loqueremur, quid dictum sit. Anima omnis carnis, sanguis eius est. Est enim & ipse sanguis mortuus in corpore mortui: non enim cum abscedente anima abscellit. Vt ut ergo scriptura summum sacerdotem etiam super patris vel matris funus intrare, quod secundum non prohibuit. Sequitur enim, Super patrem suum & super matrem suam non inquinabitur. Ordo est autem verborum, Super patrem suum non inquinabitur, nec super matrem suam. Et de non

LXXXII. Et si non exibat: eo proculdubio tempore, quo suorum funera

LXXXIX.

LXXX.

LXXXI.

Lib. 2. nu-
mero. 123
dicit cida-
rim nõ ef-
se tegumẽ
tum capi-
tis.

M

LXXXII

funera